

LJUDSKI Glas

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA OBMRŠKE OKRAJE

Uredništvo in uprava: Murska Sobota, Okr. odbor OF — Čekovni račun: Narodna banka Murska Sobota 641-906-030 — Naročnina: Celoletna din 100.—, polletna din 50.—, četrtletna din 25.—.

Štev. 41 — Leto I.

Murska Sobota, 1. decembra 1949

Cena 2 din

Pred volitvami v ljudske odbore 11. dec.

Takšna je ljudska oblast v vasi in ljudje ji zaupaio, kajti predsednik KLO je pravi komunist

V Čepincih Vse naloge vzorno izvršujejo

Uro in pol daleč od železniške postaje se po valovitem goričkem gričevju razprostira vas Čepinci; vas ob avstrijski meji, ki s svojim delom in delovnimi zmagami, kot je dograditev zadrugnega doma, ki je prvi v celoti dograjen; zadrugi dom v soboškem okraju, dokazuje resnico o Jugoslaviji mnogo glasneje in pogumneje kot jo klevetajo vsi inform-birojevski gobezdači. Do te vasi vodi blatna kolovozna pot jesensko deževje jo je popolnoma razmočilo. Do nje je težko priti in malo tujecev prihaja sem, zato pa tudi malokdo ve za življenje v tej vasi. V zadnjih tednih, predvsem v zadnjem letu, pa si novosti, kakor: delovne zmage, vzorne množične organizacije, vzorno delo krajevnega ljudskega odbora in sploh vse življenje, utirajo čedalje bolj pot v svet.

Govorijo o Čepincih — na okraju, v okrajnem frontnem odboru, v odseku za delo —, kjer koli pač, in vendar tuje iz pogovora ne more zaslediti, da se pogovor suče o Čepincih. Omenja se ime Korpič. V tem imenu je vse Korpič je tisti, kateremu vaščani v vsem sledijo Korpič je tisti, na katerega se obračajo po nasvete; končno pa je Korpič predsednik vaškega odbora Fronte, predsednik Kmetijske zadruge in kar je najvažnejše, vzgleden predsednik krajevnega ljudskega odbora.

Toliko vsega sliši o Korpiču, da postane radoveden, kakšen je prav za prav Želiš, da ti ga kdo opiše, toda če sprašuješ, malo izveš, kajti malokdo ga je videl, vsi so le slišali o njem in kvečjemu dobili od njega poročilo o novi izvršeni nalogi, o novem uspehu dela krajevnega ljudskega odbora. Korpič nikdar ne pošilja poročila o neizvršeni nalogi, ampak vedno o uspešnem predčasnem izvršenju. Korpič pa ni samo navadno ime predsednika krajevnega ljudskega odbora; v tem imenu je združen več pojmov in predvsem velik pojem, ki ga jasno izraža ime komunist.

USPEŠNO DELO FRONTE IN KLO — PRVI ZADRUŽNI DOM V OKRAJU SLUŽI SVOJEMU NAMENU

Našel sem ga v pisarni krajevnega ljudskega odbora. Ta pisarna je v novo dograjenem zadrugnem domu, ki so ga zgradili v dolini in po Korpičevem načrtu.

»Z vseh teh hribov,« je zamahnil okrog sebe, »prihajajo sem in vsem je enako daleč. Dom postaja središče vasi že v prvih dneh,« mi je povedal.

Našel sem ga sredi dela. Žene in dekleta ter možje so bili v pisarni in Korpič je vsakemu kaj pojasnil. Nisem ga hotel motiti in čakal sem, da ljudje odidejo. Ljudje pa so prihajali in nič manj jih ni hotelo biti Korpič je mirno opravljal svoje delo in videti je bilo, da pričakuje, da mu povem, kaj hočem.

»Motil bi vas, bom rajše počakal,« sem mu dejal, še preden sem mu povedal, zakaj sem prišel.

»Potem boste pa dolgo čakali,« je kratko odvrnil in prepustil delo mladem knjižničarju Kmetijske zadruge.

Njegov umirjen način pristopanja me je že v začetku iznenadil. Noben gib pri njem ni odveč, kakor tudi nobena beseda. Govori tiho in izgovorjava zveni prijetno in mehko. Njegov pogled izraža odločnost in prav tako podolgovato lice. Srednje rasti je in skoraj droben. Ni to tisti krepki mož s pravo kmečko postavom, kot sem si ga predstavljal. Kmečki videz mu daje oblika in široki gumijasti škornji ter klobuk s povešenim krajnikom.

Najprej me je peljal v dvorano zadrugnega doma.

»Kako se vam dopade?« je spraševal namesto jaz njega. »Lepša je od one v Murski Soboti,« je ponosno pribil.

Pa tudi je. Prostorna in okusna s lepim balkonom. V njej je prostora za 500 sedežev. Prostor za oder so v zadnjih mesecih prizidali. V ozadju nad balkonom pa so pustili odprtino.

»Tam zadaj je sobica za kino-aparaturu. Obljubljena nam je,« je dejal.

Čudno se sliši tukaj beseda »kino«, ko pa ni elektrike in je vas tako daleč od mesta, celo od dobre ceste. Čepinčani pa so si to omislili in bodo tudi dosegli. Pa tudi to je prav za prav Korpičeva zamisel, toda Korpič in Čepinčani so po vsem videzu eno. Pojasnil mi je, kako so si zamislili tukaj kino:

»Na motorni pogon in na dinamo. Pri vohodu v klet smo zazidali primerno komorico.«

Ta dom so nameravali opremiti samo na znotraj do 29. novembra. Tak je bil

načrt, pa so ga presegli. Tako je bilo tudi lani: dom je bil v najkrajšem času dograjen v surovem stanju. Zdej pa so ga dosti pred časom, ki je bil predviden, zgradili popolnoma. Za nagrado bodo sprejeli knjižnico, kajti vse točke tekmovalja, katerega je razpisalo ministrstvo za kmetijstvo in IOOF za Slovenijo so ne samo dosegli, ampak tudi presegli.

»Lani smo se nekaj dni pred pričetkom gradnje tukaj sestali in sklenili, da bomo dom gradili.«

»Kaj, je bila tukaj kakšna zgradba?« sem v nedoumici vprašal.

»Ne, travnik je bil,« se je nalahno nasmehnil.

Tako oni delajo. V drugih KLO-jih pa se vedno izgovarjajo na to, da nimajo primernih prostorov in da zaradi tega ne morejo imeti rednih sestankov. Priponim sem, da je bila pač dobra uprava za gradnjo zadrugnega doma in on seveda zopet dober predsednik te uprave, kot sem slišal. Pa se je zopet nasmehnil.

»Nismo imeli posebne uprave za gradnjo zadrugnega doma. To delo je uspešno izvršil krajevni ljudski odbor Sicer pa tudi frontni odbor ni ločen od krajevnega ljudskega odbora! Skupno imamo sestanke in skupno izvršujemo gospodarske in politične naloge. Sicer pa je pet članov krajevnega ljudskega odbora tudi v frontnem odboru.«

Vsi prostori v zadrugnem domu so okusno opremljeni in že sama barva vzbudi v človeku prijeten občutek domačnosti. Vse so dobro predvideli in vsak kotiček bo pravilno izkoriščen. Imajo sobo za seje, za knjižnico in čitalnico, sobo za tuje, prostore za kmetijsko zadrugo, za krajevno gostilno, prostor za pisarno KLO-ja, za pisarno kmetijske zadruge, a pod odrom bodo uredili mizarstvo delavnico, katero predvideva KLO v prvih mesecih prihodnjega leta. Prav tako so mislili tudi na kovačnico, katera bo pričela z delom prav tako v prihodnjih mesecih.

»ODEBOR MORA ZAČETI, POTEM VSE USPEŠI!«

»Vsi člani krajevnega ljudskega odbora razen dveh so naredili v tem letu po devetsto prostovoljnih delovnih ur. Dva pa po šeststo. Prav tako člani frontnega odbora izven krajevnega ljudskega odbora, to so štirje, po šeststo ur,« je dejal Korpič mirno, kat da je to nekaj čisto navadnega.

»Pa to je več kot dva in pol meseca dela!« sem se začudil po kratkem preračunavanju.

»Da, tako je,« je z nasmeškom priki-mal. »Pri gradnji pa so sodelovali vsi vaščani, predvsem pa vse množične organizacije.«

Ni mi šlo v glavo, na kakšen način dela KLO, ko mu vse uspe. Posebno pa zato ne, ker mi je dobro znano, da je v KLO Vuča Gomila, kjer je okrog 120 hišnih števil, vsega skupaj 14 članov Fronte. V Čepincih je 70 odst. vseh prebivalcev članov Fronte, to je 140 ljudi. Prav tako je vsa mladina vključena v Mladinskem aktivu in tudi organizacija žena obstoja. Korpič mi je, kot je pač njegov način, kratko in jedrnat pojasnil:

»Odbor mora začeti, potem pa vse uspe.«

Pomislil sem malo in računal. Frontovci so pri gradnji zadrugnega doma naredili 45.222 prostovoljnih delovnih ur. To pomeni, da je posameznik naredil povprečno 300 ur. Vsak odbornik KLO po

tem takem dvakrat toliko. Ze to je lep primer. Samo KLO in odbor Fronte sta dala za gradnjo doma 9600 prostovoljnih delovnih ur. Mladina 2000 in AFZ 1000.

»Pa pri odkupih?« me je zanimalo.

»Tudi pri tem prav tako. Člani krajevnega ljudskega odbora oddajajo prvi in brez pritožb. Izvršujemo jih pravočasno in presegamo. Lani smo oddali en vagon krompirja več.«

Vedel sem, da je bilo letošnje leto pri ocenitvi hektarskega donosa in pri odkupu žit precej narobe v soboškem okraju, zato me je zanimalo, kako je bilo z odkupom žita, pa sem slišal isti odgovor.

»Prav tako! Kar je bilo napak, je rešil odbor.«

Nisem se prevaril. Napake so bile pri hektarskem donosu. Tako je krajevni ljudski odbor pravilno znižal hektarski donos Gostonj Nikoli, kateremu je bil odmerjen donos 1400 kg na hektar, a je bil donos le 900 kg na hektar. Slično so postopali tudi pri drugih, kjer je bilo ugotovljeno, da lastniku ne bi ostalo ničesar, če bi šli po odmerjenem donosu. Dvema pa, ki nista hotela izpolniti obveze, je KLO izdal odločbo.

»In kako je z delovno silo?« sem z zanimanjem vprašal, ker sem seznanjen s tem vprašanjem, ki je najbolj pereč prav za soboški okraj. Pa je odgovoril:

»Odvise nimamo, ker so že vsi odšli v industrijo, preden se je sprožilo večje povpraševanje, oziroma akcija zbiranja delovne sile. Tudi v gozdne fronte brigade in ostale frontne brigade smo dali svoje frontovce. Tudi v tem smo presegli plan.«

Vedno z večjim zanimanjem sem opazoval tega vzornega predsednika krajevnega ljudskega odbora, ki mi je tako lepo pripovedoval o tem, kako se mora delati na vasi in koliko se lahko doseže, če je odbor dober. Zanimalo pa me je še nekaj: kako to, da tukaj še vedno ni obdelovalne zadruge, in že sem pomislil, da se jim je, če nikjer, pa tukaj zataknilo. Ko sem pa načel vprašanje, pa je brez pomisleka odgovoril:

»Spomladi bo, Sicer čakajo naši ljudje, kdaj bodo za industrijske delavce dograjena stanovanja, da se potem preselijo za vedno v industrijske kraje, pa bo vseno že spomladi tudi pri nas zadruga.«

V tej vasi je pač tako: veliko je ljudi in malo zemlje, 57 jih je v o skupini, in ti imajo zemlje samo za ohišnice. Korpič pa je po tem, kar so mu vaščani v tem smislu pripovedovali, preračunal, da bo skoraj polovica od teh odšla v industrijo. Potem bo v Čepincih še vzorna kmetijsko-obdelovalna zadruga in krajevni ljudski odbor bo v svojem delu zabeležil novo pomembno zmago.

NA DELU PARTIJCEV SE VZGLEDUJEJO VAŠČANI IN JIM SLEDIJO

Tako dela ljudski odbor v Čepincih. Ne smemo pa pozabiti, da je v Čepincih uspešno delo na vseh področjih — uspešno delo partijske celice, katere sekretar je Korpič. Vsi partijski te celice so vzgled ostalim in vsi so zato tudi funkcionarji, a ljudje jim zaupajo zato, ker so pravi komunisti, kar dokazuje njihovo delo in delovni uspehi.

Takšen je najboljši krajevni ljudski odbor v Čepincih in v bodoče bo prav takšen. Ob pregledu dela tega KLO je ljudstvo z zadovoljstvom lahko ugotovilo, da je odbor vedno delal za njihove interese, jim prikazoval kaj je prav in kaj ni prav in zato mu zaupajo. Na predvolivnem sestanku, ki je bil pred dvema tednoma in katerega se je udeležilo 98 odst. volilnih upravičencev, so to zaupanje potrdili s tem, da so soglasno sprejeli kandidatsko listo, na kateri je kandidiral ves stari odbor s še štirimi novimi člani, med katerimi so tudi tri žene.

zbor SKUD »Štefan Kovač«, orkester SKUD-a in ob zaključku je zapel pevski zbor ob spremstvu orkestra.

Te svečanosti se je udeležila velika množica delavstva in nameščenstva ter mladine iz Murske Sobot.

Iz vasi Tropovci in Tišina so se zbrali volilni upravičenci na masovnem sestanku in po kratki diskusiji sprejeli kandidatsko listo. Udeleženci so na sestanku obsojili tiste, ki se tega sestanka niso udeležili. Ti pa so bili samo takšni, ki so leta 1945 in pozneje na predvolivnih sestankih poskušali vse, da bi sestanke razbili. Ob zaključku je vasi Tropovci napovedala tekmovalstvo Tišini in v Tišini prva in druga enota šesti in sedmi enoti.

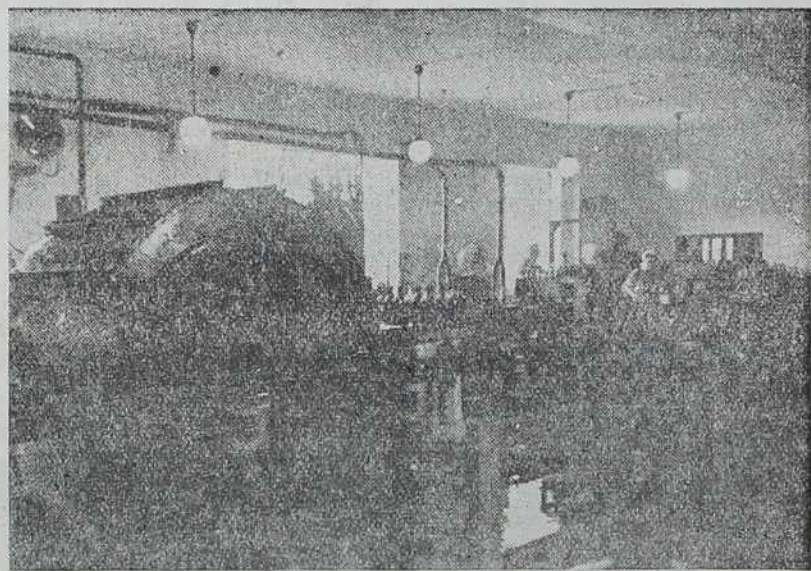
Kolektiv podjetja Radenska Slatina med zaslužnimi delovnimi kolektivi

Letni plan proizvodnje so dosegli že 27. oktobra

Radenski vrelci so bili znani že v najstarejši davni. Nekateri se štejejo med najstarejše vrelce Jugoslavije sploh. Radenska voda in njen zdravilni vpliv ter s tem njen sloves sega izven mej naše domovine. Po količini ogljikove kisline, ki jo vsebuje Radenska mineralna voda, so Radenci na drugem mestu v Evropi.

Iz prvotnih primitivnih začetkov črpanja Radenske slatine (še pred tridesetimi leti je bila nalivalnica pod lesenim poslopjem), so se danes razvili trije močni obrati Slatinskega podjetja in to v Radencih

zdravilno Radensko vodo, n. pr. transport praznih steklenic v nalivalnico, zlaganje steklenic v nalivalnici, čiščenje s solno kislino in toplo vodo, čiščenje s toplo vodo in struganje etiket, pregled očiščene steklenice, transport očiščene steklenice k vrelcu za polnjenje, polnjenje z mineralno vodo, zamaševanje, transport polnih steklenic v skladišče, etiketiranje, pakovanje v zaboje ..., vidimo, da delo v obratih ni tako enostavno; zato bomo kadar bomo spet dobili v roke steklenico »Radenske«, še bolj cenili njeno vsebino...

Moderniziran obrat v Petanjcih — Transport polnih steklenic v skladišče

samih, v centru zdravilišča ter v Boračevi, ki je po velikosti eno največjih obratov ter obrat v Petanjcih. V vseh treh obratih je zaposlenih 272 delavcev in nameščencev, ki se trudijo dan za dnem, da dvignejo čim bolj proizvodnjo te neprecenljive zdravilne radenske vode, da bodo na ta način lahko postregli z njo ne le vse široke množice v naših ljudskih republikah, ampak tudi povpraševalce izven naše domovine.

Letošnji proizvodni plan so dosegli dne 27. oktobra ob 12. uri po količini in vrednosti. Po vrednosti so ga celo presegli za 2 odstotka. Največja proizvodnja je torej bila v avgustu. Da zboljšajo način de-

Povpraševanje po radenski mineralni vodi je mnogo večje, kakor je bilo v stari Jugoslaviji, zato kljub povečani proizvodnji ni mogoče kriti dostikrat nit polovico potreb. Največ vode vzamejo ljudske republike Slovenija, Hrvaška, Srbija itd. ter v zadnjem času tudi Avstrija. Da bi podjetje ustreglo, kolikor se največ da, delajo v poletnem času, ko je sezona za slatino na višku, delavci v vseh obratih v dveh izmenah podnevi in ponoči.

Proizvodnjo bodo povečali za okrog 25 odstotkov s povečanjem obrata v Boračevi. V ta namen so že pričeli z adaptacijskim deli pri »Gizela«-vrelcu, ki vso okupacij-

Čiščenje steklenic s toplo vodo in struganje starih etiket

la, so z letošnjim letom uvedli v vseh treh obratih brigadni sistem dela. Ustanovili so 9 brigad, ki so napovedale tekmovalstvo po obratih in v obratih samih. V tem plan-skem letu sta dosegli najboljši uspehe Gajeva in Strahova brigada. Prva dela v Boračevi pri vskladiščenju steklenic, druga pa v nalivalnici v Radencih. Strahova brigada (20 delovnih ljudi) je samo v zadnjem mesecu opravila 1005 ur prostovoljnega dela in to pri kopanju jarkov za vodovod, pri čiščenju dvorišč pri zadrugnem domu itd. Če ni bilo podnevi časa, so delali ponoči.

Vse delo v brigadah je normirano. Pri vseh delih so dosegli 112 odstotkov predpisane norme. Najboljše uspehe pri doseganju norm so dosegali takozvani »pakarji« steklenic. Ti so presegali dnevno norme za 25 odstotkov. Takoj za temi so se uvrstile etiketke s 24 odstotki. V primeru z lanskim letom so letos dvignili proizvodnjo za 11 odstotkov.

Če si ogledamo pot, ki jo napravi taka steklenica, napolnjena z

sko dobo ni bil v obratu. Večja dela so že izvršena, treba bo še nekaj popravil pri strojnih napravah ter vrelce oploščiti. Dalje imajo v načrtu postavitev novega modernega obrata v Boračevi, katerega začetek je bil položitev industrijskega tira. Načrti za ta dela so že odobreni. Na spomlad bodo z deli pričeli.

Bo to povsem moderen in higijeničen obrat, kakor so vse dosedanje socialistične gradnje v naši državi.

V delovnem kolektivu sta se letos najbolj izkazala pakovalca zabojev tov. Graž iz Boračeve ter Horvat iz obrata Radenci. Dnevno sta prekoračila norme za povprečno 40 odstotkov. Zato sta bila proglašena ob prisotnosti vsega delovnega kolektiva za udarnika.

Ko je slatinsko podjetje doseglo plan, je »posodilo« 72 delavcev ostalim podjetjem živilske industrije, ki še niso dosegla svojega

(Nadaljevanje na 2. strani)

Tekmovanje za večjo storilnost — tekmovalje za predčasno izpolnitev plana

Tovarna perila v Murski Soboti tekmuje s Tovarno perila v Zagrebu

V preteklih tednih, ko se je pričelo širiti po vsej državi tekmovalje za dvig storilnosti po tovarnah in podjetjih, se je vključila v to tekmovalje tudi Tovarna perila v Murski Soboti. Tekmovalje je na pobudo sindikata sprožila mladina. Tekmovali sta prvič mladinski brigadi in to II. in VI. Tekmovalje je trajalo tri dni in že v teh treh dneh tekmovalja so bili doseženi lepi uspehi. Tako je bilo povprečje II. brigade 148,33%, a VI. brigade 146,89%. Važno v tem tekmovalju je tudi to, da kvaliteta ni padla, da se je disciplina dvignila in da se je znižal procent okvar strojev. V tem tekmovalju je dosegla delavka Perš Marija najvišji procent preseganja norme do tedaj: 95%.

Že med tekmovaljem mladinskih brigad je zavladalo zanimalo

jih dosegli kdajkoli do zdaj. Šesta in druga brigada sta presegle (povprečje treh dni) normo za 100%. Prva brigada je v povprečju treh dni preseгла normo za 73%, peta za 59%, osma za 48% in sedma za 40%. Tokrat so posamezne delavke visoko presegle normo. Najlepši uspeh je dosegla v tem tekmovalju Horvat Terezija. Normo je preseгла za 181% in isto toliko Lukač Marija. Rajnar Helena ni mnogo zaostala. Preseгла je normo za 165%. Tudi Cigut Marija je visoko preseгла normo: za 107%. Koudila Marija je tokrat preseгла normo za 121% in Gomboš Ana za 104%.

To zadnje šesturno tekmovalje med brigadami je bila poslednja predpriprava za tekmovalje s Tovarno perila v Zagrebu. Tudi to tekmovalje se je že pričelo. Tek-

in laži, ki jih o nas širijo države Informburoja. Vedno večje uspehe dosega in z vedno večjim elanom delajo in tako bodo tudi delale, da bo resnica o nas še bolj vidna, da jo bo spoznal sleherni opr.

Jesenska setev v radgonskem okraju je dosegla okrog 90 odstotkov

Ta odstotek je prenek zaradi tega, kar poročila KLO o dejanskim posejanih površinah niso povsem realna in so posejane površine ponekod utajene. Z ozirom na to bodo po KLO izvršili točno izmero posejanih površin, da pridejo do končne do realne slike. Krajevni ljudski odbor Lomanaši zaradi malomarnosti odgovarjajočih funkcionarjev sploh ni izdal odločb kmetovalcem o izvršitvi jesenske setve z ozirom na razbit sestveni plan. Skrajno slabo je bila setev izvršena ali sploh neizvršena po krajevnih in zadržinskih ekonomijah kot je to primer v Sp. Ščavnici, Zg. Ročici itd. Kmetijsko obdelovalne zadruge so setvena dela že izvršile, sedaj vrše globoko jesensko oranje.

Odkup krompirja v radgonskem okraju je dosežen 85%. Vrši se po centrih ki so z odkupom v največjem zaostanku izterjave. Precej krompirja oddajo kmetje iz odkupnega centra Čmurek. Kmetijsko-obdelovalne zadruge v Apaški kotlini so prodale državi lepe količine tržnih viškov, dasi so plan 100% izpolnile. KOZ v Lutvercih je prodala 42.000 kg tržnega viška.

Predvidena ustanovitev novih domov igre in dela. V zvezi s pridobitvijo novih delovnih moči v KOZ in na državnih posestvih je koordinacijski odbor pri OLO Radgona sklenil, da se ustanove novi domovi igre in dela v Radgoni, Kapeli in Lutvercih. Ženska delovna sila je po zadržinskih in državnih posestvih odtegnjena zaradi potrebne nege otrok. Obstoječi domovi igre in dela v Stogovcih in Apačah niso v stanju, vzgajati dovolj mladine in sproščati žensko delovno silo. Nove omenjene ustanove bodo te predpogoje ustvarile.

(Nadaljevanje s 1. strani)

plana. Posamezniki delovnega kolektiva so odšli tudi v gozdne brigade na sečnjo drv. V tej sindikalni brigadi so se »slatinski« najbolje izkazali. Stirje, med njimi dve ženski, so postali tam udarniki. Ves delovni kolektiv gori študij po posameznih obratih, slabo pa je s kulturno-prosvetnim delom. Dani so vsi pogoji za ustanovitev pevskega zbora ter igralske družine. Stvar pa se zaenkrat še ni premaknila s mrtve točke.

Za boljše preskrbo svojih delavcev je podjetje ustanovilo lastni industrijski magazin, ki oskr-

ne dveh, ampak stotin, tisočev takih sivih avtomobilov.

Množica je gromko zaploskala, na avtomobilih pa je plapolala zastava. Čez nekaj minut sta se prva dva avtomobila podala po široki cesti proti Celju in nato v Ljubljano.

To je bil začetek.

Letošnjega septembra je nekega dne zvočnik naznanjal, da bo po delu v sindikalni dvorani protestno zborovanje. Nekaj minut po drugi uri, potem ko je sirena naznanila konec dela, je v veliki sindikalni dvorani zahrumelo; z leve in desne so prihajali učenci šole učencev v gospodarstvu, monterji, pomožni delavci, kovači, livarji, monterji, inženirji, sindikalni voditelji, člani partijskega komiteja in birja.

No, treba je povedati še tole: v dneh pred protestnim zborovanjem so razpravljali ob vsakem stroju, v kovačnici, pri livarjih, skratka povsod, o nekem novem tekmovalju.

— Tekmovalje? Kakšno tekmovalje? — Rudarsko tekmovalje... — To vendar ni mogoče, ko pa... — a že je hrup strojev zaglušil nadaljnji pogovor.

Danes so vedeli, da bo na dnevnem redu prav vprašanje tega novega načina tekmovalja.

Ob vratih se je zbrala skupina mladih delavcev. Vsi so bili v delovnih oblekah, ki so se masobno bleščale. Najstarejši, za katerega se je zdelo, da jih vodi, je dal noge na klop, položil kos papirja na koleno, v rokah pa je držal košček svinčnika.

— Najodločneje zavračamo laži... je pisal. Drugi pa ga je prekinil: — Napisi: — in klevete... — Seveda — in klevete... se je strinjal tudi tretji.

Mladina radgonskega okraja tekmuje

S tem, da je OOOF Radgona napovedal tekmovalje vsem okrajem Mariborske oblasti, se je tekmovalje tudi zelo razširilo. Pri tem so dosegli lepe uspehe oni KOOF, kateri so od vsega početka delu fronte organizacije posvečali veliko pozornost.

V tem tekmovalju ne zaostaja tudi mladina radgonskega okraja. Predvolilna kampanja je zajela v aktivno sodelovanje tudi mladino. Posamezni sekretariat mladinskih aktivov so to nalogo vzeli zelo resno ter se vključili v aktivno tekmovalje za 29. november in volitve v KLO-je. Aparat Okrajnega komiteja LMS je pristopil k sistematičnemu utrjevanju mladinske organizacije na terenu, saj je v tem kratkem času bilo izpopolnjenih 39 sekretariatov mladinskih aktivov v posameznih vaseh. Okrajnemu komiteju je uspelo razgibati tekmovalje v 43 aktivih. Mnogi od teh se pripravljajo na proslavo obletnice AVNOJ-a s kulturnimi prireditvami. Dosedaj se je kot eden od najboljših izkazal aktiv Ledinek, ki je pred nedavnimi bil popolnoma zaspan, ni deloval niti se aktivno udeleževal gospodarskih in drugih akcij. Zelo lepo nadaljuje tudi delo mladinskega aktiv v KOZ Stogovci. S spremembo v sekretariatu so nastale tudi precejšne spremembe v delu celotnega aktiv. Zelo lep primer lahko služijo ostalim aktivom, saj izvršuje vse obveznosti do organizacije, do okrajnega komiteja pa tudi v tekmovalju se je uvrstil med prve v celotnem okraju. Osvobodilna fronta v Rožickem vrhu je s pomočjo aktivistov iz okrajnega komiteja ustanovila KOZ iz dosedanje ZE. Pri tem je sodelovala tudi mladina. Aktiv danes z vso resnostjo tekmuje za 29. november, katero tekmovalje na se ne bo končalo, marveč nadaljevalo za volitve v KLO-je s stodoletno udeležbo, saj je bil to sklep mladinskega aktiv Rožicki vrh. Prav silne obveze imajo še drugi aktiv. Aktiv KOZ Žepovci je dosedaj vsestransko aktivno sodeloval v agitacijski predvolilni kampanji ter ostalih točkah tekmovalja, ki ga je mladina Žepovcev navedla vsem ostalim vsem našega okraja skupno s KOOF. Vsi volilni upravitelci aktiv KOZ Žepovci so se obvezali, da bodo volili do 7.30 ure ter s tem dokazali zavest vsem ostalim, kakšne so dolžnosti slehernega volilca na dan volitev. To ni samo obzira aktiv KOZ Žepovci, marveč je silne obveznosti sprejelo preko 20 mladinskih aktivov v okraju Radgona.

Okrajni komite je sklical za dne 27. t. m. okrajni plenum, ki se bo vršil v Domu kulture v Radgoni. Plenumu bodo prisostvovali vsi sekretarji osnovnih organizacij s terena. Brez dvoma bo plenum do dobra pretresel vse naloge, ki so pred mladinsko organizacijo celotnega okraja, pregledal dosedanje delo in uspehe organizacije v tekmovalju ter nakazal naloge, ki stoje pred mladino za 29. november in volitve v KLO-je.

V nedeljo 20. novembra se je vršila konferenca učencev v gospodarstvu, ka-

teri so prisostvovali tudi obrtniki in roditelji. Kljub temu, da je bila nekoliko slabša udeležba, se je konference udeležilo nad 120 učencev in njihovih obrtnikov.

Sekretar OK LMS tov. Elpl Janez je otvoril konferenco ter govoril o pomenu konference učencev v gospodarstvu in njihovih delodajalcev. Tu se je predvsem dotaknil tudi vprašanja dela mladinske organizacije na strokovni šoli v Radgoni. Nadalje je tov. Habe Franc, profesor na drž. nižji gimnaziji v Radgoni, govoril o nalogah ter dolžnostih učencev v gospodarstvu ter njihovih delodajalcev. Pri tem se je do dobra dotaknil vprašanja o pomenu strokovnega dviga učencev, med drugim tudi potožko, na katere je natelet učiteljski kader s strani posameznih učencev ali njihovih delodajalcev zaradi rednega obiskovanja šole ter obvladovanja učnega programa. Med vsemi navzočimi se je razvila dobra diskusija. Ena od velikih potožko je bilo v tem, da vsi oni, ki obiskujejo strokovno šolo v Radgoni, a so oddaljeni po nekoliko kilometrov, imajo dejanske potožke. Mnogi od njih morajo po nekoliko kilometrov peš, kar brez dvoma kvarno vpliva na učence same, a na drugi strani trpi škoda delo ter strokovni dvig posameznih učencev.

Sklep konference je bil, da se osnovno posveti vsa pozornost strokovnemu dvigu učencev, pa bilo to v praktičnem ali teoretičnem usposabljanju. Poleg tega je bil sprejet sklep, da se podobna posvetovanja sklicujejo pogostokrat in da se na ta način odklanjajo razne pomankljivosti s strani učencev in njihovih obrtnikov ter da se iste rešujejo na popolnoma pravičen način. Vsekakor bo pa ta konferenca dobro napotilo vsem učencem in obrtnikom za njihovo nadaljnje delo, za dviganje novih, nam zelo potrebnih usposobljenih kadrov graditeljev socialistične družbe pri nas.

Mladinska organizacija je imela nalog, da skupno s poverjeništvom za prosveto ter ostalimi množičnimi organizacijami tekom letošnje zime organizira čim več izobraževalnih tečajev po vaseh z namenom, da naša mladina in prav tako naše kmetke množice tekom zimskih dni pridobijo vsestransko novega, njim potrebnega znanja. Mnogi od njih so ta poziv svoje organizacije zelo poenostavili, češ da to nimajo potrebno. Take primere imamo še danes predvsem v okolici Negove in tudi drugod. Teža seveda v nobenem slučaju ne smemo popustiti, kajti v prvi vrsti leži krivda na vodstvih posameznih množičnih organizacij na vasi, katere naloge svojih višjih vodstev niso niti malo skušale uresničiti.

Zelo lepe primere nam dajejo množične organizacije v Apaški kotlini. V tem predelu okraja je največja udeležba v tečajih. Se posebej lep primer nam pa daje mladina iz Ledineke. V izobraževalni tečaj se je dosedaj vključilo vsega 33 članov mladinske organizacije. Pri tem ne zaostajajo tudi tečaji v Rožickem vrhu. Sovjaku in Stogovci. Dosedaj je pričelo v našem okraju le vsega 22 izobraževalnih tečajev, v katere je vključeno vsega nekaj nad 400 članov mladinske in fronte organizacije.

Delo po vprašanju vključevanja mladine v izobraževalne tečaje se ni končalo. Pred nami vsem, še posebno pa pred okrajnimi forumi množičnih organizacij, poverjeništvom za prosveto in vsem učiteljskim kadrom na naših vaseh še stoji velike naloge. Zavedati se moramo tega, da bodo vsi oni, ki bodo preko izobraževalnih tečajev, preko raznih predavanj predelovali bogati material o razvoju ter nalogah socialistične graditve nove Jugoslavije, šli s polnim razumevanjem, aktivnostjo in doslednostjo v nove naloge, ki so pred nami za utrjevanje mladinske organizacije, razvijanje pravilnega socialističnega tekmovalja in vseh ostalih nalog, ki nam jih nakazuje naše centralno vodstvo in tovariš Tito.

Reportaža o delu delovnega kolektiva Tovarne avtomobilov v Mariboru

Ne lesene, temveč resnične avtomobile izdelujemo

(Vinko Kirbus)

Bilo je poletne noči leta 1947. Delavci, ki so v tovarni avtomobilov že zapustili stroje, so po napornem delu posedeli. Skozi široka okna je padala nanje svetloba električne luči. Montažna dvorana je silno velika, da ni moči slišati nekoga v drugi konec, če govori v nasprotnem kotu te prostrane notranosti. Dvorana je večja od marsikaterega kinematografa na zapadu; a ne diši po parfumu: vonj po mazivnem olju napolnjuje vso to veliko sobo. V njej ni glasbe jazzov, a je podnevi vendarle vse tako glasno, da je treba močno kričati prav na uho, če se želiš s komur koli sporazumeti.

Pred dvema letoma se je v tej dvorani pogovarjala skupina delavcev. Zbrali so se okrog prvega avtomobila, izdelaka tovarne avtomobilov na Tezmem. To so bili veliki dnevi za ves kolektiv. Takrat se je govorilo po vsej tovarni: ali bomo zmogli ali ne bomo. Tisti, ki so bili neposredno zaposleni pri izdelavi in pri montaži, so zamljivo molčali.

— Boste že videli, — so vsakega odpravili.

In res so videli: To se je zgodilo dne 18. avgusta 1947. leta.

Zadnje dneve so vložili poslednje napore za izdelavo prvih dveh avtomobi-

lov, ki sta nosila značko treh črk: TAM. Razdelili so se v skupine in vsaka se je specializirala za svoje delo: ena za motor, druga za menjalno skrinjico, tretja za diferencialno gonilo in tako naprej. Vsi skupaj pa so bili — graditelji prvih dveh avtomobilov.

Tistega dne so zvočniki slavnostno naznanili zmago: »Danes, se je razlegalo iz vseh zvočnikov po vseh oddelkih tovarne, »bodo prvič peljali po mariborskih ulicah naša prva dva avtomobila...« Na stotine delavcev se je ob strojih z jasnimi očmi zagledalo v široke zvočnike. Napovedovalec pa je ponavljal in ponavljal in njegov glas se je vedno bolj izgubljal v simfoniji strojev, ki so jih s še večjo naglico poglani naprej. En sam cilj je živel tedaj v zavesti množičnega delovnega kolektiva: dati naši socialistični domovini čim več takih in še boljših avtomobilov.

Popoldne je bilo sončno in množica ljudstva je prekrila Glavni trg v Mariboru. Tisoči so zadrževali diha, ko sta se z mosta počasi premikala proti Glavnemu trgu dva sivo pobarvana avtomobila.

— Naša avtomobila... — Koliko ljubezni v teh dveh besedah, koliko navdušenja in volje do dela, do ustvarjanja

ne dveh, ampak stotin, tisočev takih sivih avtomobilov.

Množica je gromko zaploskala, na avtomobilih pa je plapolala zastava. Čez nekaj minut sta se prva dva avtomobila podala po široki cesti proti Celju in nato v Ljubljano.

To je bil začetek.

Letošnjega septembra je nekega dne zvočnik naznanjal, da bo po delu v sindikalni dvorani protestno zborovanje. Nekaj minut po drugi uri, potem ko je sirena naznanila konec dela, je v veliki sindikalni dvorani zahrumelo; z leve in desne so prihajali učenci šole učencev v gospodarstvu, monterji, pomožni delavci, kovači, livarji, monterji, inženirji, sindikalni voditelji, člani partijskega komiteja in birja.

No, treba je povedati še tole: v dneh pred protestnim zborovanjem so razpravljali ob vsakem stroju, v kovačnici, pri livarjih, skratka povsod, o nekem novem tekmovalju.

— Tekmovalje? Kakšno tekmovalje? — Rudarsko tekmovalje... — To vendar ni mogoče, ko pa... — a že je hrup strojev zaglušil nadaljnji pogovor.

Danes so vedeli, da bo na dnevnem redu prav vprašanje tega novega načina tekmovalja.

Ob vratih se je zbrala skupina mladih delavcev. Vsi so bili v delovnih oblekah, ki so se masobno bleščale. Najstarejši, za katerega se je zdelo, da jih vodi, je dal noge na klop, položil kos papirja na koleno, v rokah pa je držal košček svinčnika.

— Najodločneje zavračamo laži... je pisal. Drugi pa ga je prekinil: — Napisi: — in klevete... — Seveda — in klevete... se je strinjal tudi tretji.

buje delavstvo s potrebnim blagom in z živili. Dalje imajo lastno čevljarstvo delavnico s tremi čevljarji. Za zboljšanje prehrane bo podjetje ustanovilo za svoje delavce lastno ekonomijo. Ves delovni kolektiv je v tem letu opravil 3334 ur prostovoljnega dela.

Za uspešno izpolnjevanje planskih nalog v I. polletju je podelil glavni odbor ZSJ za Slovenijo delovnemu kolektivu Slatinskega podjetja v znak priznanja Diplom s pohvalo ter z željo, da se še z večjimi uspehi uvrsti pri nenehni gradnji socializma med zaslužne delovne kolektive.

K. I.

»Torej, — prečita resolucijo vodja — najodločneje zavračamo vse klevete in laži proti naši Partiji...«

Spet so ga prekinili:

»Dodaj: in proti našemu ljudstvu... Klevetajo tudi nas, za vraga!«

— Da da, — so pritrdili okrog in pisec resolucije je ponovno popravljal...

Medtem se je zborovanje pričelo.

— Tovariši, je govoril govornik, — uničiti nas hočejo! (Po dvorani se je začelo mrmranje.) — Radi bi nas prisilili, da bi bili še naprej zaostala, agrarna država... (spet se je začelo nezadovoljno mrmranje po veliki dvorani.)

— Toda (govornik je pri tem povzdignil glas), mi se ne damo!

— Tako je! — je odjeknilo v dvorani in vsi so zaploskali.

Na odru je govornika zamenjal brigadir. »Brigada batnih obročkov... je začel navdušeno, da je zardel, »najodločneje zavračamo sovražne poizkuse...«

Vsi so ga napeto poslušali. Ob koncu je dejal:

»... Največjo ljubazen Partiji in našemu Titu bomo pokazali s tem, da homo jutri pričeli s tekmovaljem na zgledu Alie Sirotanoviča...« Dvorano je napolnilo navdušeno mrmranje. — Toda na odru se je pojavil že naslednji govornik:

»Brigada kovačnice sprejema tekmovalje. Vsek uduče ključa v tem tekmovalju naj bo udarac no klevetnikih!«

Mladinka je že prečitala resolucijo svoje brigade:

— Sprejemamo tekmovalje. Mladinska brigada livarne začenja z jutrišnjim dnem novo tekmovalje...

Zares, tudi tukaj je »Alia prizgal veliki ogenj...« kot pravi tuboveljski rudar Zagorščak.

Maher Marjono poznajo vsi v tovarni. Če jo kdo omeni, potem navadno pri-

pomni: »To je prva ženska v Jugoslaviji, ki je položila izpit za oddelkovodjo v kovinski industriji...« Maherjeva je skromna, delovna, poštena in za vedna žena. V žepu skrbno hrani rdečo člansko knjižico (s srpom in kladivom ter z napisom v zlatih črkah) Komunistične partije Jugoslavije.

V mehanični delavnici, kjer dela Maher Marija, plapolata neke visoke dolga parola: »Sprejemamo Sirotanovičev način tekmovalja kot stalno metodo našega dela.«

Se nekaj minut in ura bo dve. Električariji in tehniko so že skrbno pregledali stroje, Marija pa je vsa nestrpna pogledovala na uro. Stroji so čakali. Samo pritiskati je treba na črni gumb in bi se zavrteli.

Končno so se stroji zavrteli, toda hitreje kot navadno: Marija hodi od stroja do stroja in povprašuje člane svoje brigade, ali je vse v redu. Vsi so zatopljeni v delo. Kovinski obročki za bate je vedno več. Enolično petje strojev se nadaljuje: prvo uro, drugo, tretjo, četrto...

Po četrty uri dela stojita dve Mari (Doklova in Maherjeva) ob stroju in obema naenkrat zažarita obraza.

— 100%? vpraša nejevolno prva. Ne more prav verjeti, da je že izpolnila dnevno normo...

— Res je 100%! — potrdi druga.

Dokl Marija je prva v brigadi že po štirih urah izpolnila celodnevno, t. i. osmurno normo. Vsi so ji prišli čestitat, toda le za trenutek so se pomudili in že so se rodali k strojem.

Druga za drugo so delavke brigade Marije Maherjeve izpolnjevale dnevne norme in delale nato za preseg dnevnega plana.

Ob koncu dela je brigada ustavila, da je preseгла dnevno normo za 378%!

73 UDARNIKOV SO RAZGLASILI NAENKRAT PRI „PROIZVODNJI NAFTE“ V DOLNJI LENDAVI

Sestanek, kakršnega še ni bilo

Meglen jesenski dan. Po dolgi suhi jeseni se je vreme poslabšalo in skoraj dnevno dežuje ali le prišči iz oblakov. Megleno je in oblačno, kakor da namerava vsak čas začeti deževati. Hladen severovzhodnik prinaša nastopajoči mrz in obeta bližajočo se zimo. Na cesti so blatne luže. Kamioni, ki prevažajo material in ljudi, jih režejo in mešajo. Pešci pa se jih izogibljejo, kjer je le mogoče.

Pusto vreme je Kljub temu delavci in nameščenci »Proizvodnja nafte« po končanem delu ne hitijo domov. Odpravljajo se v Petišovce. Eni gredo peš, drugi iz oddaljenih delovišč in iz Lendave pa s kamioni. Tam bo velika slavnost. Pregledali bodo uspehe v preteklem mesecu, pri delu in obdelavi nafte. Po posebnih uspehih, ki so jih dosegli v oktobru, bodo ob tej priliki razglasili udarnike. Najboljši delavci bodo dobili priznanje in nagrade za svoje delo.

Zbrali so se v prostori menze podjetja za ceste v Petišovcih. Njihove delovne obleke so bile blatne in mastne od olja in nafte. Ker so prihajali naravnost z delovišč, se niso mogli preobleči in primerno umiti. Beli rudarji so blatni tudi ob suhem vremenu, ker pri vrtanju uporabljajo mnogo vode. A to je ta dan še povečala jesenska megla. In delavci pri naftnih črpalkah delajo s tekočim materialom; sicer ne z vodo, ampak z nafto. Zato imajo njihove obleke duha po nafti. Delavci to ne jezi in se ne sramujejo v svojih delovnih oblekah pojaviti med ljudmi v čednih zlikanih oblekah. Tudi ti se ne izogibljejo mastnih delavcev. Duh po nafti je vsem prijeten, ker je to naša nafta, dragocena surovina, ki bo mnogo prispevala k neodvisnosti našega gospodarstva od zapada in vzhoda.

Koraki prihajajočih delavcev so bili trdi, kakor so trde težave, s katerimi se borijo pri delu. Njihovi koraki pa so bili tudi odločni, ker se zavedajo, da bodo premagali vsako težavo, kakor so jo premagali do sedaj. Kamioni so pripeljali ljudi iz Lendave in Središča. Bili so delavci vseh vrst in poklicev, ki jih zaposluje podjetje. Med njimi so bili nameščenci iz uprave. Dvorana se je polnila in se je zbralo okrog 400 ljudi, ki so pred eno uro predali svoje mesto sledeči izmeni.

Tekmovanje je postalo stalni način dela

Sestanek je otvoril predsednik sindikalne podružnice tov. Furlan. Nato je podal pregled uspehov in borbe, ki jo je pri tem vodil delovni kolektiv. Nakažal je, kako je bilo možno kljub velikim težavam doseči take uspehe, ki so dali 73 udarnikov. Ti uspehi so bili možni le z uvedbo norm. brigadnega sistema dela in s stalnim tekmovalnim. Vsemu pa je največ prispevala socialistična zavest, ki se razširja na poslednjega delavca. Seveda ta zavest še ni prepojila vseh delavcev v isti meri. So delavci z visoko socialistično zavestjo kot je Hukič in še mnogi drugi: so pa tudi tovariši, ki v težavah še zapadajo v malodušje in neveljavo. Toda na splošno vzeto je od naslednjega leta dosežen velik napredek. Največji uspeh dela v oktobru je bil dosežen pri vrtanju. Kot rezultat tega so novi udarniki, ki bodo razglasili v tako velikem številu kot še nikoli. Pred enim letom jih še niso mogli razglasiti, čeprav bi nekateri to zaslužili, ker niso imeli norm. Naši normiranci in vrtalci pa so vložili mnogo truda v to, da so se norme postavile in to pravilno.

Če sekretar partijske organizacije je pojasnil politično situacijo v svetlu. Potem je govoril o situaciji v delovnem kolektivu in poudaril, da delovni polet zavzema vedno širši obseg. To nam dokazujejo uspehi tekmovalstva. Ta delovni in tekmovalni polet pa bo treba še utrjevati in razširati. Pri tem bo treba več načrtne.

To je bil velik uspeh. Iz ostalih oddelkov so prihiteli za trenutek, da se preprčajo o resničnosti vesti, iz zvočnikov je odmevalo po hodnikih in oddelkih, brigadirjem so žareli obrazi, od njih je še bolj ko drugokrat zaudarjalo po mazivnem olju. Toda bili so srečni. Spremljana od ostalih, se je brigada podala skozi hodnike, ki so bili prepleteni s parolami: »Tekmovanje, to je naš odgovor na klevete!« in »Nič nas ne more zastrašiti na naši poti, ki je edino pravilna!«...

Nov način tekmovalstva je zajel veliko število brigad. Ni dneva, da ne bi katera od njih tekmovala.

Že naslednjega dne se je Sirotnovič, kakor pravijo v tovarni, »preselil v Ilvarno«. Brigada Kolbi Ivana je bila zelo močnejša, toda ni minilo 90 minut, ko je brigadir že naznanil, da je celotna dnevna norma izpolnjena. Pri vlitju nekega avtomobilskega dela so prekoračili normo za 50 odstotkov.

Pred nekaj dnevi smo obiskali mehanični oddelek.

— Tovariš Pišec, — vprašamo vodjo vseh brigad, — Budimpešče je govorila o vas. — Priklimal je z nasmevom na lico, znak, da mu je že vse znano. »Rekli so, da izdelujete samo lesene karoserije in železna vrata.«

Pišec se je razelzil. Potem ko je povedal nekaj krepkih besed, je dejal:

— Končno pa, kaj bi se jezili! Naj pridejo in pogledajo. Glejte, — nam je pokazal dolg trak strojev, — na teh izdelujejo karterje tam bate, v drugi delavnici volane, tukaj vse mogoče matice, to osi, videli boste vlijanje batnih obrobočkov, vse, prav vse, delamo pri nas... —

nega, agitacijskega dela, ki je dosedaj bilo pomanjkljivo. Sicer se ne more govoriti, da ni bilo agitacijskega dela; toda ni bilo dovolj načrtno in od zgoraj usmerjeno.

Velik napredek je bil dosežen v zadnjih mesecih, ko tekmujejo v čast Praznika republike. K temu je mnogo prispeval tov. Hukič s svojim delom in vzgledom. Njegova obveza, ki jo je dal v septembru, in poznejši uspehi so pridrli do poslednjega delavca. Razpravljanje o tem je postalo po vseh deloviščih vsakdanja stvar. Še na cesti in v menzi so govorili o tem. To nam dokazuje, da se tekmovalni duh med našimi delavci širi. Tekmovanje postaja stalno, nepretrgano. To je naš odgovor na vse klevete in laži.

Navzoči so z velikim zanimanjem sledili referatom, ki so obravnavali problematiko in nakazovali pot k nadaljnjim uspehom. Z odobravanjem so pokazali, da tudi sami razmišljajo o tem. Mnogi so se razmišljali in razpravljali s tovariši pri delu, kako bi tudi oni postali junaki dela kot Hukič ali vsaj udarniki. »Zlomka, če je toliko udarnikov, zakaj jaz ne bi mogel biti?« se je pojavilo med delavci kot neka gošča. To jim je postalo še bolj živo, še bolj mogoče, ko so na sestanku razpravljali o teh stvareh.

Centralno prehodno zastavico so osvojili vrtalci

Sledil je pregled dela v mesecu oktobru in podelitev prehodnih zastavic. V začetku vsakega meseca se pregleda delo v preteklem mesecu in podeli 8 prehodnih zastavic najboljšim skupinam po oddelkih. Izmed teh je ena centralna zastavica, ki se podeli najboljšemu sektorju. Sektorji so trije: vrtanje, pridobivanje nafte in ostala pomožna dela.

Z velikim odobravanjem je bila sprejeta objava, da so centralno zastavico zaslužili vrtalci. Sicer pri izpolnitvi plana niso bili najboljši in plan ni bil dosežen v celoti. Toda upoštevajoč težave, s katerimi so se borili, so vložili največ truda in poštovitosti v svoje delo. Zato so zaslužili, da kljub neizpolnitvi plana prevzamejo zastavico od sektorja za pridobivanje nafte, ki je izpolnil plan 100%. To je vrtalce še bolj navdušilo, kajti s tem so dobili priznanje tudi oni, ki iz tehničnih razlogov plan niso mogli izpolniti. Tega pa se niso veselili le vrtalci, ampak vsi navzoči delavci in nameščenci. Vrtanje je osnovno delo za pridobivanje nafte: nove vrtnice bodo dale več nafte.

Med vrtalci je bila najboljša Hukičeva brigada, o kateri se je že mnogo govorilo in pisalo v časopisih. V oktobru je prekoračila normo pri globinskem vrtanju za 236% in si tako pošteno zaslužila prehodno zastavico. Ta brigada je največ prispevala tudi k temu, da so vrtalci dobili centralno prehodno zastavico.

Pri pridobivanju nafte je bila najboljša Ferfoljeva brigada. V delavnici pa brigada kovačnice in varilnice, ki jo vodi Božič in Vabušek. Plan so presegli za 34%. V oddelku rudarskega magazina so bili najboljši delavci in nameščenci menze, ki so naredili največ prostovoljnih delovnih ur. Na upravi je bila najboljša operativna. Med nameščenci arhiva uprave je bil najboljši mladinski aktiv. Med brigadami za pomožna dela je bila najboljša ona, ki pripravlja teren za postavljanje vrtalnih garnitur. Vse imenovane skupine so dobile prehodne zastavice.

Udarniki so se pomnožili

Sledil je najbolj svečan trenutek tega sestanka. Razglasili so nove udarnike, skoraj same vrtalce. Govornik je poudaril, da se je z velikimi uspehi, ki so jih dosegli vrtalci Hukičeve in Gerencerjeve brigade, število udarnikov pomnožilo.

Ko smo stopili v mehanično delavnico, je bilo tam zelo živo. Ob stenah in po sredini so stale vrste vseh mogočih strojev, avtomatov, polavtomatov in posebno dragocenih strojev. In vse to je bilo v pogonu, vse je proizvajalo: ne le senze karoserije, ampak na stotine majhnih in večjih sestavnih delov. To so bili deli, za katere smo prej menili, da jih ni mogoče izdelati v naših tovarnah. In vendar jih danes izdelujemo.

Češkoslovaška in druge države Informbira so nam povzročile marsikatero težavo. Tudi tovarna avtomobilov jih je občutila. V mehanični delavnici je cela vrsta strojev brez dela. To je trak glavne gredi.

— Če nam nečeno oni pošliti, bomo pa kje drugje dobili... — so menila v tovarni

Toda na obzorju že vstaja dan, ko nam ne bo potrebno naročiti iz tujosti tisto malo število sestavnih delov, ki smo jih danes še prisiljeni uvažati. Nekaj sto metrov visoko se dviga velika stavba nove kovačnice. Tukaj bodo montirali težke stiskalnice, tukaj bodo izdelovali tudi glavno gred in tudi diferenciali ne bodo za nas več problem... Reka delavcev, ki ob dveh popoldnih pušča te velike dvorane Tovarne avtomobilov, nam je s svojo veliko voljo in priznanjem elanom za zgornjo zagotovilo.

In kaj pravijo danes ti delavci in vsi tisti, ki delajo in proizvajajo avtomobile v Tovarni avtomobilov na Tezenu, kaj porečejo ti ljudje na lažne besede budimpeštanskega radia? Napihnjeni napovedovalec pravi, da ne izdelujejo v Tovarni avtomobilov v Mariboru nič drugega kot samo lesene karoserije in železna vrata. Kaj porečejo delavci, ki

Izrekel je največje priznanje vodjem brigad in celotnim brigadam, ki so zaslužile naziv udarne.

Pritrjevanje in ploskanje je dokazalo, da so se vsi navzoči veselili tega uspeha. Največje priznanje pa je žel tov. Hukič, ki je bil razglašen za dvakratnega udarnika. On je vodil najboljšo brigado. S svojim vztrajnim in neumornim delom je prispeval največ k uspehu brigade. Brez njegovega razmišljanja in študiranja vrtalnih naprav ne bi bilo takega uspeha. Po neumornem študiju in poizkusih je dosegel izboljšanje in pospešitev dela vrtalnih strojev. Sveder se je vrtel skoro enkrat tako hitro kot prej: od 80 obratov na minuto je pospešil na 140. Po njegovi zamisli so izboljšali in preuredili stroje in pogonske motorje. Hukič je uporabil tudi nove svedre, ki jih je zvaril varilec Janez Ferenci.

Tov. Hukič je poleg častnega naslova udarnik prejel tudi denarno nagrado 10 tisoč din. Ob sprejemu nagrade je rekel: »Zahvaljujem se za priznanje in nagrado. Obljubljam, da to ni moj zadnji uspeh in da bom tako delal še naprej. Ne, še boljše bom delal, da bom izpolnil obvezo, ki sem jo dal zadnjič.«

Sledila je pomenska razglasitev udarnikov njegove celotne brigade. Teh je bilo 26. Tudi ti so dobili denarne nagrade v znesku od 1000 do 3000 din. Štirje so bili razglaseni celo za dvakratne udarnike.

Priznanje in nagrade so si zaslužili tudi brigadirji Gerencerjeve brigade. Vodili so častno in ostro borbo v tekmovalstvu s Hukičevci. Ker pa so imeli staro in slabo vrtalno garnituro, so precej zaostali za Hukičevco brigado. Kljub temu so prekoračili plan za 207%. Zato jih je bilo 25 razglašenih za udarnike ter so prešli denarne nagrade do 3000 din. Vodja brigade Gerencer pa je prejel nagrado 5000 din. Tudi ti so želi priznanje navzočih.

To število je dopolnilo še 20 udarnikov z raznih delovnih mest. Njihov uspeh v borbi za izpolnitev plana niso bili tako visoki kot uspehi vrtalcev. Kljub temu so tudi oni zaslužili s prekoračenjem norm častni naslov udarnika in nagrade.

Racionalizator, ki je pomagal vrtalcem

Poleg Hukiča je zaslužil največje priznanje Janez Ferenci. On je varilec, toda dela pri vrtalcih. Zato je mnogo razmišljal, kako bi prispeval svoj delež k hitrejšemu vrtanju. Že dalje časa se je bavil s problemom izdelave rezervnih svedrov. Te nam Sovjetska zveza ni hotela dobaviti, ko nam je poslala par starih prepleksanih vrtalnih garnitur. On pa se ni zadovoljil le z izdelavo takih svedrov, ampak je hotel narediti še boljše. Po dolgem trudu mu je to uspelo. Po preučevanju materiala je zvaril svedre velike držljivosti. Za vrtanje 1700 m so rabili rej okrog 22 svedrov prejše kakovosti. Novih, Ferencijevih svedrov pa za dostojne 10. Tako se prištedi pri vrtanju ene vrtnice okrog 60.000 din. Zato je komisija za novatorstvo in racionalizatorstvo sklenila, da se ga razglasi za racionalizatorja. Poleg tega je dobil za nagrado še radio-aparat.

Ob razglasitvi je žel Ferenci veliko priznanje. To se je še stopnjevalo, ko je po zahvali obljubil: »To svoje znanje bom prenašal tudi na ostale varilce. Naučil jih bom, da bodo tudi oni varili svedre na nov način iz novega materiala... Trpečnost svedra je odvisna tudi od tega, kako se z njim ravna. Zato bom pomagal z nasveti vrtalnim mojstrom, da bodo ravnali z njimi čim boljše. Ferenci ne misli samo na sebe. Misli na skupnost, na celotni kolektiv, predvsem pa na vrtalce. To so čutili tudi oni, zato so mu dajali take priznanje. »E človek pomeni malo; mi vsi, če smo složni, lahko naredimo mnogo!« se je oglasil nekdo med odobravanjem.

izdelujejo karterje, bate, batne obročke in še stotine ostalih delov? Dejali so, da je Tovarna avtomobilov v Mariboru izdelala samo 12 avtomobilov. Da, izdelala jih je dvanaest, toda teh dvanaest je bilo izdelanih v Tednu matere in otroka za naše malčke v domovih igre in dela. Ti so zares bili iz lesa, zato da se naši pionirji laže igrajo, da se igrajo in vzgajajo v prave Titove državljane. Toda tistih pravih avtomobilov je veliko več, še petdesetkrat več.

Naj si proizvajalci takih laži ogledajo naše tovarne od zunaj in tudi od znotraj. Vsak delovni dan je nov korak naprej k osamosvojitvi, dan naporov za doseg še boljših rezultatov. Ob strojih ugotavljajo, kakšne dele bodo sami izdelovali. Po osemurnem delu se sestajajo k proizvodni konferenci. Pozno v noč sveti luč v partijskem komiteju. Od dela utrjeni, komaj premagujejo spalne in razpravljajo o zboljšani proizvodnji, o osvojitvi novih proizvodov, o političnem delu in o kulturnem življenju.

Kadar pa zateglo zatuli sirena, se napolnijo asfaltne ceste, ob katerih levo in desno raste visoka trava. Zunaj pa že čakajo lično izdelani avtomobili z značko TAM. Po nekaj minutah se spuste po cestah na Dravsko polje, proti Mariboru, proti Sentilju in razvzrojijo svoje delavce na domove. Za njimi pokrije kolona kolesarjev cesto proti Mariboru.

Zares, te le molčče delavce in mojstre bi bilo treba vprašati, če pri nas izdelujemo samo lesene dele. Ti bodo znali prav zares najbolje odgovoriti.

Borba za nove proizvode in nove zmage kolektiva Tovarne avtomobilov v Mariboru prodira počasi, a vendarle v svet, laži pa žive le malo časa. Ljudski pregovor pravi: »Ima laži kratke noge...«

Nove obveznosti

K besedi so se oglasili posamezniki in dajali obveznosti. Tov. Panič, vrtalec, je obljubil: »Takih uspehov kot Hukič zaenkrat ne moremo doseči. Vendar tudi mi hočemo prispevati nekaj... Obljubljam, da bomo v tem mesecu izvrtili 100 metrov več, kakor je bilo predvideno.«

Tov. Tomo Žika ni hotel zaostajati. »Tudi mi bomo prispevali svoj delež obljubljam v imenu naše brigade, da bomo vrtalno garnituro prestavili v 10 dneh namesto v dosedanjih 20 dneh...«

Sledili so še drugi. Oglasili so se k beseidi in dajali obveznosti. Drugi pa so zamisljeno molčali. Verjetno so ugrabili, če bi se tudi oni lahko oglasili. Obveznost ni prazna beseda, zato je treba dobro premisliti.

Razpoloženje, ki je vladalo med navzočimi, je dokazovalo, da ti udarniki niso zadnji. Nasprotno, to je začetek velike razmaha, udarništa med vrtalci. Razglasitev teh udarnikov je bila navzočim v vzbudbo.

Tako odgovarjajo delavci Proizvodnje nafte našim sovražnikom. »Nihče niti z zapada niti z vzhoda nam ne more preprečiti socializma. Naše delo in uspehi so močnejši od njihovih spletkarij in laži.«

V pripravi na volitve ugodno uspehe in grajam napake

V okraju M. Sobota

Martjanci. — V nedeljo predpoludne nas je obiskal predsednik Ljudske skupščine Slovenije tov. Ferdo Kozak. V osnovni šoli se je zbralo 50 volivcev, ki so prav priručno sprejeli tov. predsednika. Saj je tov. predsednik tudi poslanec sovjetskega okraja in ga vaščani dobro poznajo.

Po izjavi tov. predsednika o pravem pomenu ljudske oblasti ter o naših zunanje-političnih odnosih, se je razvila občirna in vsebinsko zelo dobra diskusija, v kateri so navzoči obravnavali svoje težave, uspehe, pa tudi nepravilnosti odnosov višjih organov do članov KLO.

Tov. Benko je povedal, da je ZE imela precej težav zaradi pomanjkanja delovne sile v vasi in zaradi tega, ker niso k delu na ZE pristopili še vsi ljudje, ki bi lahko pomagali s svojim delom k uspehu ekonomije. Ob priliki ustanovitve združne ekonomije jim je OZKZ obečala pomoč v delovni sili, oziroma da bo namestila v Martjancih eno družino, toda tega ni storila in tako, ker združna ekonomija ni imela dovolj delovne sile, je morala popustiti živinorejo. Ekonomija je kljub temu, da ni imela živine, pognojila svojo orno površino in je zasejala. Gnoj je nabavljen v M. Soboti.

Predsednik KLO, tov. Vratarič, je grajal nastop republiškega organa, ki s svojim nastopom in odnosom do predsednika KLO ni pokazal niti najmanjšega spoštovanja splošnega zakona o ljudskih obzorjih ter o graditvi ljudske oblasti na vasi. Nastopal je drzno in ukazajoče in ne prepričljivo.

Pri razbižu plana obveznega odkupa so naredili napako tudi v vasi, ker niso upoštevali pridelka posameznih posestev, temveč so povprečni donos razdelili po posameznih posejanih površinah in tako so nekateri posestniki ostali brez pridelkov.

V Martjancih so pravočasno postavili listo kandidatov za predstoječe volitve v KLO. Vsi vaščani so zadovoljni z ljudmi, ki kandidirajo za člane novega odbora, kar so dokazali na masovnem sestanku, ki so ga imeli prejnj dan zvečer. Seveda Martjancanom ni vseeno, kdo bo zastopal vas v naslednjih dveh letih in so preračevali, kandidate za novi ljudski odbor, da si ne bodo imeli kaj očiti po volitvah. Vsekar moramo pohvaliti Martjance, ker so s svojo udeležbo in kritiko ter s pravočasno postavitvijo liste dokazali, da želijo aktivno sodelovati v graditvi prave ljudske oblasti na vasi.

Tešanovci. — Predsednik Ljudske skupščine LRS je popoldne obiskal masovni sestanek volivcev v Tešanovcih. V Tešanovcih so naredili isto napako kakor v Martjancih, kar se tiče obvezne oddaje. Toda v Tešanovcih še nekaj ni v redu. Krajevna organizacija OF šteje, kljub temu, da ima vas 450 volivcev, le 30 članov. Vsekakor je to velika napaka, ker v tem slučaju ne sodeluje večina pri reševanju gospodarskih, političnih in kulturnih vprašanj kraja. Še nekaj hujšega je v kraju in sicer to, da sekretar krajevne organizacije OF, nerad poseja skupne sestanke na katerih se razpravlja o teh vprašanjih. To pomeni, kakor je naglasil tov. Kozak, da organizacija OF v Tešanovcih ne nosi zastave borbenosti, pravice in poštenosti v kraju, ker se njeno vodstvo ne seznaja s tekočimi problemi.

Eden izmed navzočih je grajal, da so ga vrgli iz seznama kandidatov novega KLO ter da so na njegovo mesto postavili mladinko. Tukaj sta dve napaki. Prva je ta, da niso pravilno postopali pri predlogih, a druga je svojo mišljenje, da mladinka, ki je s svojim delom ogromno prinesla in prinaša h graditvi socializma v Jugoslaviji, nima mesta v naših novih KLO-ih.

Član KOZ je grajal postopek nameščenja OLO, ki mu ni hotel posoditi prevoznega sredstva za živinozdravnika, ki so ga najno rabili v zadrugi, kljub temu, da je avto stal pred postoplen OLO še dve uri.

V Melincih - izobraževalno umetniško društvo

V ponedeljek so na Melincih ustanovili svoje izobraževalno-umetniško društvo in mu dali ime partizanskega pesnika Kajuha. Društvo ima izobraževalni odsek ter pevsko in dramsko sekcijo.

V izobraževalni tečaj se je takoj po ustanovitvi društva vpisalo 47 članov društva. Tečaj je že začel z delom. Odrska sekcija se je obvezala, da bo v enem letu imela tri nastope, a pevski zbor se bo naučil pet pesmi. Za vodjo pevskega zbora so si izbrali domačina tov. Majcena, ki ima veliko veselje do tega dela.

S tem so Melincarji dokazali, da se želijo izobraževati in da ne želijo zaostajati za ostalimi vasi in okraji, ki so že ustanovile društva in izobraževalne tečaje.

Vsekakor je potrebno, da bi primeru Melincev sledile še ostale vasi v okraju, ki imajo veliko ugodnejše pogoje za ustanovitev društva in izobraževalnega tečaja, kakor na Melincih.

N. A.

Sam sestanek volivcev je bil slabo obiskan z ozirom na število volivcev v vasi, ker se je sestanka udeležilo nekaj nad 50 ljudi. Napako je mišljenje nekaterih v vasi, da bo bodoči KLO v Tešanovcih silil ljudi v zadrugo, ker je na kandidatni listi 50 odst. ljudi, ki so člani KOZ.

Po dvehurni diskusiji so vendar navzoči prišli do skupnega mnenja, da je kandidatna lista pravilno sestavljena in da bodo voliti predvidene kandidate.

Z diskusijo so Tešanovčani dokazali, da želijo popraviti napake, ki se pojavljajo pri delu, kakor tudi to, da želijo aktivno sodelovati pri izgradnji svoje ljudske oblasti v kraju, kakor ostale vasi v okraju.

*

Radovci, in Krplivnik bodo imeli skupni KLO. Tukaj so na masovnem sestanku dne 20. novembra diskutirali o kandidatih in pripetilo se je nekaj, kar nihče ni pričakoval. Sukič Anton, ki je osební sovražnik kandidata tov. Drvariča in to zaradi tega, ker mu ta ni hotel nekoč napisati prošnje, kar tudi ni njegova dolžnost in še bolj vsled tega, ker je Sukičev hčerko vpisal za enomesечно plačano delo, kar je tudi upravičeno zato, ker Sukič nima veliko zemlje in jo lahko en mesec obdeluje tudi sam z ženo. Volivni upravičenci so pravilno ocenili oba in so sprejeli predloženo kandidatno listo, s čemer so dali priznanje Drvariču, kot človeku, kateremu se lahko zaupa vodstvo v vasi.

Krajevni ljudski odbor na Gorici je vse dolžne naloge pravočasno in dobro izvrševal in nudil polno pomoč masovnim organizacijam, kot so tudi te nudile vso pomoč krajevnu ljudskemu odboru. Za svoje pravilno delo je bil krajevni ljudski odbor v Gorici nagrajen od Predsedstva vlade LR Slovenije z radioaparatom.

Kandidatna lista, katero je sestavil 11. odbora za volitve v KLO 11. decembra pa je zelo začudila volilce, kajti v njej niso bili predlagani odborniki starega KLO in tako tudi ne predsednik ni. Tajnik starega KLO-a. Volilci so odločili da ne bodo popisali kandidatne liste, dokler na njem ne bo kandidiral ves stari KLO s predsednikom na čelu.

Ta primer nam jasno pokaže, kakšne ljudi izbirajo vaščani v KLO-e. Danes imajo v Jorici takšno kandidatno listo, kakšno so si želeli: poleg novih kandidatov je sprejel kandidaturu ves stari KLO, ki je do zdaj sicer z mnogimi težavami, a vendar pravilno reševal vse gospodarske in politične naloge v svojem KLO-u.

Lemerju se je udeležilo predvolivnega sestanka 57 volilnih upravičencev. Sklenili so, da bodo volitve končali že v jutranjih urah. V diskusiji so se najbolj reševali gospodarski problemi svojega kraja. V zvezi s tem so iznesli, da je potrebno da se v bodoče o vseh nalogah pogovorijo na masovnih sestankih, da bodo kmetovalci vedeli za svoje obveznosti in da bodo vsi pravilno obremenjeni.

V Matjaševcih so sklenili, da bodo volitve končali že do pol devete ure. Tudi tukaj so govorili o gospodarskih nalogah in z zadovoljstvom ugotovili, da so odkupi 100% izvršeni. Se vedno pa ne morejo rešiti vprašanja kje naj bi bili sedež KLO-a v Dolici ali Matjaševcih, kar je osnovno vprašanje združnitve teh dveh KLO.

V Serdici in Sotini se je udeležilo masovnega sestanka 95 ljudi. Odločili so se, da bodo v zgodnjih jutranjih urah volili vsi in to zelo svečano. V tem času so napovedali tekmovalstvo vsem vsem okraju. V diskusiji so kritizirali odkupovalca pri odkupu krompirja, katerega so obdožili, da je samovoljno dvignil odkup od 14 vagonov na 21 vagonov. Ugotovili so tudi nepravilnost v zvezi z obvezno oddajo, kajti obremenjeni so tudi za zemljo, ki je v 100 m pasu in se ne sme obdelovati. Prav tako je nepravilno, da zahteva vojska, da izsekajo v 100 m pasu drevesa in jih brezplačno prepustijo vojski.

92 novih izdelkov - uspeh delovnega kolektiva kleparske delavnice v Murski Soboti

V borbi za izboljšanje dela v kleparski delavnici so razkrili zaviralca

»Če pripovedujem o sebi, ne smem pozabiti celotnega kolektiva, a še posebno ne prejšnjega poslovođa Siskega. Eni so mi pomagali, drugi so me ovirali. Je pač povsod tako. Niso mogli verjeti, da lahko dosežemo, za kar smo se potegovali, ti pove Medven, ko ga vprašaš kako je dosegel izdelavo nove železničarske svetilke, ki je mnogo boljše od uvoženih.

Ce srečaš Medvena na ulici, se ti ne bo zdel nič kaj pomembno: ne moreš ga ločiti od ostalih delavcev, preprosti je in ustrežljiv. Rad ti pove, kar ga vprašaš in hitro presodi, kaj je prav in kaj ni. V delu je vztrajen in vreden. Kjer se da, kaj izboljša in če ga vprašaš, zakaj in kdaj je prišel misliti na izboljšave, ti enostavno odgovori: »Pri nas smo vedno mislili na to, kako bi naredilo delo bolj čisto, kako bi dosegli, da bi bilo še prej gotovo in z manj truda.«

Uršič, Kolmančič in Kovačič so bili ti, ki so ga pri delu vedno vzpodbujali in mu tudi pomagali. Lutar je eden izmed najstarejših delavcev v tej delavnici. Vajen je starega načina dela, kakršnega se je pričel pri prejšnjem lastniku delavnice in ni mu šlo v glavo, da bi Medven in ostali, ki so vedno delali tako in isto kot on, zdaj naenkrat naredili nekaj novega. Ta je vedno govoril, da so to neumnosti in da je škoda časa za tako delo. Tudi poslovođa Siskli je eden izmed tistih, ki ne morejo razumeti novega časa, novega načina in novega tempa dela. Tudi on je govoril, da se ne splača začeti take reči kot je izdelava železničarske svetilke, katere lahko uvažajo iz inozemstva in so mnogo boljše.

»Vseposvobod so nas gledali kot zaletele, ki začeni nekaj, kar ne zmorejo. Mi smo se pa lotili dela. Delavec je tisti, ki dela z glavo in ne samo z rokami! Volje pa nam tudi ni manjkalo,« pripoveduje Medven o svojem delu.

Za izdelavo raznih priprav in pripomočkov, ki so bili potrebni za svetilko, sta skrbela Uršič in Kovačič. Kolmančič pa je pomagal Medvenu pri izdelavi načrtov. Tako je nastal prvi kolektivni nabolihih. Njihov tedanji poslovođa Siskli pa jim ni nudil pomoči. Zdelo se mu je, da potratja izdelava kalupov in sličnega; Kovačič in Uršič sta delala pod pogojem, da sama plačata material, če ne bi bilo uspeha. Naivečjo vzpodbudo pa jim je dajala sindikalna podružnica železničarjev, ki je zbrala medtem preko 2000 interesentov in vzbudila zanimanje za to novo svetilko tudi pri Direkciji železnice, ki je potem posredovala pri Ministrstvu industrije in obrti za ugodno rešitev za serijsko izdelavo te svetilke.

»Začelo se je takrat, ko je Lednik prišel v popravilo železničarsko svetilko. Pripovedovati je prišel, kakšno pomanjkanje je po svetilkah in da je to pomanjkanje bilo vzrok že večjim pro-

metnim nesrečam,« se spominja Medven. »Jaz pa sem že prej mislil na to, da bi bilo dobro izdelati eno takih svetilk, toda nisem vedel, ali je potreba po njih ali ne. Misli na to sem prišel že prej. Že takrat, ko so v časopisih prvič pisali o novatorstvih in o racionalizatorstvu. Pogovarjala sva se o tem s Kolmančičem in se spraševala; Zakaj ne bi tudi pri nas uspeli z nečim novim? Dolgo smo premišljevali, končno smo pa le pričeli z delom. Največ vzpodbude nam je pač dal Lednik. On je tudi preko sindikata zbral interese. No in tako smo pričeli z delom.«

Medven pripoveduje o tem preprosto in enostavno, kot da ni vložil v to delo veliko truda in časa, kot da ni včasih omahoval in se spraševal, ali bo sploh potrebna ta svetilka, ali mu bo mogoče izdelati z ročnim delom vse, kar je potrebno. Ko od poslovođa ni dobil nobene pomoči in bodrilja, je tudi lahko omahoval. Toda zavest, da so z njim najboljši delavci v delavnici, mu je dajala poguma. Vztrajali so, premišljevali, diskutirali o tem, kako bo boljše in enostavnejše in delo je šlo.

Slične svetilke je delal v Gradcu. Tja je prišel v času okupacije, ko je bilo tukaj pomanjkanje dela in so domači delavci odhajali v tujino. V Gradcu je bil vsega eno leto — do 1942. leta. Toda te svetilke, ki jih izdelujejo sedaj, so po kvaliteti za 60% boljše.

»Poenostavili smo jo. Veliko manj rečev je potrebno za to kot pa za ono. Pa jo še vedno izboljšujemo. To je odgovor na Lutarjevo trditve, da svetilke ni dar ne bom izdelal, in na zaviralno delo Siskega. Prej sem molčal in poslušal, kaj govorijo, danes pa lahko povem: Delo je pokazalo, delo daje odgovor!«

»Pa Lutarju ni niti zameriti. Star je že in ima vse staro v sebi. Ne razume, da je zdaj novi čas in da se da marsikaj doseči. Ne razume tega, da ni važen stari način dela, ampak da gremo za tem, da bi našli vedno novi način dela, boljši in preprostejši. Misli pač, da se ničesar ne sme spreminjati. Slični pa je tudi Siskli. On ima stare metode dela in potemtakem se mu zdi, kot ga je naučil Ditrich — delavstvu ni treba drugega kot delati tisto, kar so delali vse življenje in mu vsled tega ni treba dajati pomoči, da bi ustvarili nekaj novega in boljšega. Tako ti razumno objasnijo Kolmančiči.

Prva svetilka je bila že izdelana v jeseni 1947. leta. Potem so za svetilko — za njene razne dele — naročili raznovrstne modele in preden so bili ti modeli izgotovljeni, je minulo eno leto. Z delom so pričeli šele pred mašem letošnjega leta. Izdelali so štiri svetilke za prvotno razstavo. S serijsko izdelavo pa so pričeli šele poleti. V tem času je bilo

pomanjkanje materiala, slaba organizacija dela, nedogotovljena nova delavnica; stara pa premajhna, pomanjkanje delovne sile proti planirani in v tem v zvezi nerealen plan. Volja do dela je bila kljub temu velika, toda delavci so ob takih prilikah postajali nezadovoljni z vsem in tudi sami s seboj in so iskali vzrokov temu. Ko so druga podjetja že izpolnjevala polletni plan, so bili oni v zaostanku. Za 40% so bili pod planom.

Na obratnih stankih so govorili o tem. V delavnici so se pa trudili, da bi čimveč naredili in izboljšali organizacijo dela. Delo na novi delavnici pa kljub vsemu ni napredovalo. Spraševali so poslovođa — Siskega — kako to, da delo nikamor ne gre, a ta je samo zmigoval z rameni in govoril: »Vprašajte direktorja.« Delavcem pa se je zdelo to še bolj čudno, kajti Siskli je pod prejšnjim direktorjem sam skrbel za to, da je delo na novi delavnici napredovalo, zdaj pa se za to niti zmenil ni. Delo na izdelavi svetilk pa je počasi napredovalo. Predvsem so manjkali vijak. Kleparji so svoje delo prehitro izvrševali in jih strgarji niso mogli dohajati. Tako je prišlo do tega, da kleparji niso mogli pravilno izkoristiti svojega časa.

Da bi se vse to izboljšalo, je Kolmančič predlagal na obratnem sestanku, da bi se začasno namesto svetilk izdelovale kante za vodo. Med tem časom bi strgarji izdelali vijak in plan bi se hitreje dosegel. Siskliju pa je šlo samo za plan svetilk. Vztrajal je na tem, da se delajo svetilke kljub temu, da so izračunali, da bodo samo štiri svetilke izgotovili do konca leta, a čež tisoč jih bo pol-izdelek. Če pa vmes izdelujejo kante za vodo, pa bodo do konca leta lahko izdelali še 2270. Tako bi se na planu veliko poznalo.

Pri delavcih se je opažalo zopet nezadovoljstvo, kajti videli so, da se z več samoiniciativno in dobre organizacije da mnogo napraviti. Tako so v 14. dnevi, ko je Kovačič zamenjal Siskega, uredili delavnico in v njo preselili stroje, tako, da je delo lahko v lepem redi potekalo. Spominjali so se vseh ovir, ki jih je povzročal Medvenu in ostalim, ki so pričeli s kakšnim delom za izboljšanje, in nesoglasje je rastlo. Vsled tega je izvršni odbor Mestnega ljudskega odbora sklical izredni obratni sestanek in takrat so delavci spregovorili. Poslovođa so zamenjali in delo poslovođa je sprejel Kovačič. V času, odkar je Kovačič poslovođa, gre delo vse drugače. Predlog Kolmančiča so sprejeli in delo gre mnogo hitreje. Delavnica je zdaj zadovoljivo opremljena in se sploh v vsem vidi napredek. Delavci vidijo v Kovačiču svojega človeka in ta za delavce tudi skrbi.

Delovni polet, velika volja in vztrajnost, vse vrline novega človeka — socialističnega delavca — so si utirle pot v delovni kolektiv kleparske delavnice. Veliko število novih artiklov govori o tem. Prej so jih izdelovali vsega 242, zdaj pa že 340. Sami so izdelali že več potrebnih strojev in nešteto priprav za hitreje izdelovanje različnih predmetov. Valenci z zanimanjem opazujejo delo najboljših in zgodi se je, da so naprosili Kovačiča, naj jim daje težja dela, da se bodo čimprej izučili. Kovačič jim je rad ustregel, in zdaj je ponos na njih:

»Mnogo bolj pazljivi so in vestni, kot pri prejšnjem delu. Pa tudi za vse, kar novega izdelujejo, se starejši zanimajo.«

»To nam pravi, da pričenjajo misliti, da postajajo res pravi delavci,« je zadovoljen Kolmančič. »Jaz nikdar ne bi bil dober delavec, če se ne bi zanimal za vse, kar sem novega videl. Tako sem tudi prišel na misel, da bi sam kaj takega izdelal, mogoče še boljšega, in taki so zdaj naši vajenci. Tako so n. pr. Flegar, Šebian in Števanec po svoji zamisli naredili pripravo za izboljšanje dela pri žičnem zapiraku za železničarsko svetilko. Delo jim gre zdaj za polovico hitreje. To je za njih velik uspeh, za nas pa zadovoljstvo.«

Od delovnega kolektiva kleparske delavnice je pričakovati še veliko, predvsem pa dobrih delavcev-strokovnjakov. Tukaj se pričinja pravo vzgajanje: izkušeni pomagajo manj izkušenim, stari delavci vajencem, a med njimi je pravo tvarišstvo, nič več ni opaziti tistih nekdanjih nerazumevanj med vajenci, pomočniki in kvalificiranimi delavci. Zato pa tudi delajo z veliko vnamo in voljo, utrjujejo organizacijo dela in disciplino in se borijo za čimvečjo storilnost dela. Vsi delavci se trudijo iti po poti, po kateri hodi Medven, dosegači take uspehe kot jih dosega Medven. Videti je, da ho v kleparski delavnici z leti še več takih, če ne vsi kot so Medven, Kolmančič, Kovačič in Uršič.

V Rakičanu so na predvolivnem sestanku napovedali tekmovanje KLO-ju Bakovci, a v diskusiji so obravnavali gospodarska vprašanja KLO-ja. Tako želijo graditi tri vodnike, za katere rabijo 24.000 din. Zamenjati želijo zemljo okrog zadružnega doma z zemljo nekaterih privatnikov, kar je potrebno v najkrajšem času urediti. Prav tako bodo uredili vprašanje odkupa Balaško Antona, ki ima obvezo, a nima dovolj žitaric, oziroma to kar ima, pripada niemu in njegovi družini. Želijo tudi odpreti železniško delavnico.

V Beltincih se je udeležilo masovnega predvolivnega sestanka 110 ljudi. Diskusija je bila živahna. Zanimala so jih predvsem gospodarska vprašanja, tako vprašanje drv za državne ustanove in ambulanse ter slično. Grajali so tudi slabo poslovanje uslužbenec poslovalnice Okrajnega magazina. V diskusiji pa se je oglasil tudi stari špekulant Sapač, bivši gostilničar, s vprašanjem: kako bo izšolal svoje otroke in zakaj se je toliko trudil in izučil za gostilničarja, zakaj se mu ne da zaposlenja. Pozabil pa je ali pa je mislil, da je že pozabljeno njegovo delo v letu 1945, ko je 11. novembra plačeval vno za razbijanje sestankov in je iz Beltincev šel v Beznovoce čakati kraljevo vojsko, ki seveda ni prišla, ker je nikjer ni bilo. On pa še vedno čaka in je ves čas do zdaj čakal, da bo prišlo nekaj drugega kot pa je. Zato tudi na sestanku ni obsojil banditov, ki so rogovili okrog Melincev. Dejal je pozneje, da je bilo preveč ljudi, da bi kaj na glas povedal. Zato pa naj kar mirno čaka, on in vsi njemu slični, da bodo dobili obrt.

V Bratovcih je potekal predvolivni sestanki živo in volivci so diskutirali o problemih kraja. Tako so ugotovili, da je nepravilno, da hodijo posamezniki večkrat zaman v Beltinci po bone za odkupljen krompir in želijo, da se to čimprej popravi. Govorili so tudi o obremenitvah posameznikov in tako iznesli nekatere

nepravilnosti. Dočim so ostali diskutirali objektivno in razumno, se je odklopal Mliuarič Ludvik z razbijaškim nastopom in nergaštvom. Tako je z namenom, da bi v ostalih vzbudil nezadovoljstvo, izjavil, da ne bo izpolnil oddaje krompirja, češ, da ga po krivici imenujejo člani KLO-ja za špekulanta in slično. To pa, da oddaje krompirja še ni izpolnil, pa jasno govori o njem in njegovi zavesti do skupnosti.

V Izakovcih so sklenili, da bodo volitve zaključili do 7.15. V tem smislu je napovedala XV. volivna enota vsem volivnim enotam tekmovanje. V diskusiji o gospodarskih problemih kraja pa so izražali razne nepravilnosti pri površnih zemlje posameznih lastnikov vsled česar pride do napačnih obveznosti in slično. Niso zadovoljni tudi z odpadnim centrom v Beltincih, kjer morajo čakati na izplačilo včasih neprimerno dolgo ali pa se večkrat vračati. KLO bo odprl krojaško in šivilsko delavnico. Graditi želijo tudi gasilski dom. Kalebajo med tem, ali bi gradili zadržni dom ali gasilski, kajti večina je za zadržni dom, kajti v tem vidijo veliko več koristi za vaško skupnost. Predlog, da bi se gradil zadržni dom, je bil podprt tudi od okrajnega aktivista. Želijo pa si tudi priključitve elektrike, želijo imajo transformator že zgrajen in notranjo inštalacijo gotovo. Potrebna jim je le zunanja inštalacija.

Teden denarnega varčevanja

Ko izgrajujemo socializem ter uresničujemo naš petletni plan iz dneva v dan, pridobivamo novih izkušenj in načinov dela. Nešteto je že med nami novatorjev, racionalizatorjev, udarnikov in borcev dela. Na vseh poljih gospodarstva pa je vključeno tudi varčevanje, oziroma razumno izkoriščanje sil, varčevanje materiala in zlasti varčevanje denarja. Pri tem pa hočemo poudariti, da ni varčevanje, varčevanje denarja doma »v nogavica« , zabojih, žepih in drugod, temveč je varčevanje z vlaganjem na hranilno knjižico Kdor »varčuje doma«, škoduje sebi in skupnosti. Denar doma je izpostavljen tatvinam, požaru, mišim... po drugi strani pa je ta denar mrtev, ker ne služi svojemu namenu, ki mu je določen kot plačilnemu sredstvu. Neploden je doma, ker ne prinaša imetniku nobenih obresti, škoduje pa skupnosti, ker se ga odvzema prometu. In če se to dogaja v velikih množinah, je država prisiljena tiskati nov denar, s tem pa je v zvezi nujen padec vrednosti denarja. In kdor tako hrani denar, namerno ali nenamerno zavira našo obnovo, izgradnjo, in moramo takega smatrati za škodljivca naše skupnosti.

Naloga nas vseh je, da tem ljudem prikažemo koristnost varčevanja in jim razjasnimo vse vzroke neprimernosti in polomov, katere so doživljali vlagatelji v prejšnjih hranilnicah in bankah. Danes ni več bank in hranilnic poedincev-špekulantov, ki so zapravljali denar ljudstva, sebi pa polnili kot visoka finančna gospoda žepce z mastnimi dobički — tej gospodi, ki je bila navadna roparska svojati, je tudi odklen-

kalo. Prav nič ni čudnega, če je imel delovni človek-vlagatelj v takih bankah stalen občutek negotovosti in je tako v njem že do danes ostalo precej nezaupanja do bank. Danes so banke ravno tako ljudske, nas vseh, kot ostalo premoženje. Denar, ki se zbira v obliki vlog, je pravilno in načrtno porazdeljen zopet v korist nas vseh. Danes ni nevarnosti, da bodo vlagatelji izgubili svoje prihranke, ker za nje jamči država, to se pravi, vse ljudstvo.

Vlaganje in dviganje je možno ob vsakem času in ne le v bankah, ampak tudi na vseh poštah, kreditnih odsekih zadrug in pri svojih hranilnih blagajnah. Poleg jamstva za hranilne vloge po državi obstoja še druga varnost teh vlog. V primeru izgube knjižice lastnik to le javi banki ali pošti, ki mu (zastavi novo) knjižico, staro pa razveljavi. Razen tega pa je zajamčena za vsako vlogo popolna in stroga tajnost.

V tednu varčevanja hočemo prikazati delovnemu ljudstvu velik pomen in važnost varčevanja, hočemo prikazati vse spremembe v zvezi z organizacijo varčevanja, in končno hočemo prikazati velike koristi varčevanja za posameznika in skupnost. Po drugi strani pa se moramo zavesti, kakšno škodo prinaša skupnosti zadrževanje odvisnega denarja doma. V tem času in tudi kasneje moramo sami sebe vzgajati tudi v tem pogledu.

Vsak zaveden delavec, kmet in delovni inteligent naj ima svojo hranilno knjižico! V tem času organizirajmo in propagirajmo, da ne bo pri nas človeka, ki ne bi imel hranilne knjižice!

Namen in pomen hranilnih blagaj

V varčevanju nastopajo kot najvažnejši organi Narodne banke FLRJ »hranilne blagajne«.

Z Uredbo o ustanovitvi hranilnih blagaj pri gospodarskih podjetjih, uradih in ustanovah, ki jo je izdal zvezni minister za finance, mora obvezno ustanoviti hranilno blagajno vsako podjetje z nad 100 delavci, nameščenici. Na predlog sindikalne podružnice pa lahko — in priporočljivo je — ustanovljati hranilne blagajne pri podjetjih izpod 100 uslužbenec.

Hranilne blagajne so namenjene za to, da delavci, nameščenici na najenostavnejši način, preko svojih hranilnih blagajn razpolagajo s svojimi denarnimi sredstvi. Lahko večje ali manjše prihranke vlagajo in dvigajo na hranilne knjižice in si tako zagotovijo denarna sredstva za razne namene, kot n. pr. koriščenje letnih dopustov, nabavo pohištva, radijskih aparatov, nakup obleke, nabavo kuriva itd. S stalnim in razumnim varčevanjem si neopazno naberejo sredstva, ki jih lahko v kakršnem koli trenutku koristno uporabimo, n. pr. za razno nabavo v jesenskem času. Poleg tega nam vloge prinašajo 5 odstotne obresti letno. Na ta način nihče izmed zaposlenih ljudi ne bo imel prostega denarja doma in ga tako omtvil za gospodarstvo, ampak bo z vlaganjem ko-

ristil skupnosti ter tako prispeval k utrditvi našega dinarja.

Naloga hranilnih blagajn je ravno ta, da vključijo v denarno varčevanje slehernega delavca, nameščenca, ker le z množičnim varčevanjem — s koncentriranimi vlogami v državnih bankah — bomo pospešili izvrševanje nalog splošnega državnega gospodarskega plana ter tako mnogo doprinesli k izgradnji socializma.

V Murski Soboti je do danes ustanovljenih 18 hranilnih blagajn. Od teh je obveznih 13, neobveznih pa 5. Razen štirih poslujejo vse. Največje razumevanje pri tem je pokazal kolektiv Tovarne perila, ki je številčno kot zneskovno dosegel lepe uspehe. Neobvezna hranilna blagajna javne bolnice posluje tudi z uspehom; tu se je odzvalo nameščenstvo stodoletno. Razgibanje in zanimanje za varčevanje denarja je tudi med našo mladino na osnovni šoli, kateri je prav tako nuditi pomoč in ji pravilno tolmačiti cilj štednje.

V tednu denarnega varčevanja od 1. do 7. decembra, pa vložimo vse sile za čim doslednejšo izvedbo varčevanja. Tekmujmo za čim boljši uspeh med hranilnimi blagajnami, teknujmo v ustanovljanju novih! Prispevajmo čim več k izgradnji socializma. NB

Obava Narodne banke FLRJ

o izdaji novih bankovcev po 50 din, izdanih po Narodni banki FLRJ ter odvzemu iz obtoka novčanic po 50 din DFJ.

Narodna banka FLRJ objavlja, da je minister za finance FLRJ s svojo rešitvijo odredil, da se puste v obtok novi bankovci po 50 din, izdane Narodne banke, ter odvzamejo iz obtoka bankovci po 50 din državne izdaje.

po sledeči rešitvi:

1. Dne 1. decembra 1949 bo Narodna banka FLRJ izdala v obtok bankovce po 50 din svoje izdaje z datumom 1. maj 1946.
2. Bankovci po 50 din državne izdaje se odvzamejo iz obtoka in se zamenjajo al pari, t. j. brez odbitkov, v razmerju 1:1. Odvzem iz obtoka bo izvršila Narodna banka FLRJ na svojih blagajnah, in to v centrali, glavnih podružnicah in v vseh podružnicah v času od 1. do 31. decembra 1949.
3. Od 1. januarja 1950 dalje bankovci po 50 din državne izdaje prestejejo biti

zakonsko plačilno sredstvo, vendar pa je možno iste še zamenjati pri Narodni banki (centralah, glavnih podružnicah in podružnicah) in to v času od 1. do 31. januarja 1950.

4. Osebam, ki so oddaljene od kraja zamenjave, naj jim olajšajo zamenjavo bankovcev po 50 din DFJ pristojni KLO na ta način, da ti zberejo na svojem področju ta denar in ga v svrhu zamenjave izročijo najbližjemu sedežu Narodne banke, seveda ločeno od lastne gotovine (v teh novčanicah).

Državne oblasti, ustanove in podjetja lahko vrše zamenjavo bankovcev po 50 din DFJ za svoje uslužbenstvo in delavstvo in to zopet oddvojeno od svoje lastne gotovine.

Na zgoraj naveden način se izvrši zamenjavo bankovcev po 50 din DFJ tudi vojnimi ustanovami, edinicami, odnosno njihovim pripadnikom.

Iz Narodne banke FLRJ

O nalogah današnje socialistične trgovine

Z vedno večjim porastom industrije so postavljene pred trgovino nove naloge, to je pravočasno razdeljevanje industrijskih proizvodov iz podjetij in dovoljna preskrba delovnega ljudstva s prehranbenimi predmeti in artikli široke potrošnje.

Zaradi boljše preskrbe delovnega ljudstva s širšim asortimentom mleviskih izdelkov je Zvezno ministrstvo za trgovino in preskrbo izdalo novo uredbo, s katero se bistveno spremenijo dosedajšnji način kupovanja mleviskih izdelkov in poenostavlja sistem živilekih nakaznic. Na osnovi novih nakaznic je omogočena nabava mleviskih izdelkov v poljubnem asortimentu, torej po izbiri. Potrošnikom je možna nabava pšenične moke 90%, 80% ali 60% ali Og, koruznega zdroba ali moka, pšeničnega zdroba in testenin. Prav tako si bodo potrošniki lahko nabavili kruh po izbiri in to iz 90% moka s pripadajočo mešanico koruzne moka, čist 90% in 80% pšenični kruh, kakor tudi pecivo iz Og moka. S tem novim načinom kupovanja mleviskih izdelkov po izbiri se znatno zboljša preskrba delovnega ljudstva. Tudi v tem pogledu se kažejo uspehi našega planskega gospodarstva, ki kljub najrazličnejšim težavam omogoča dvig življenjskega standarda našega delovnega ljudstva. Zaradi objektivnih težav v mlinski industriji je ta način kupovanja uveden zaenkrat le v mestih in v velikih industrijskih centrih.

Ta nov način prodaje mleviskih izdelkov bo prinesel v trgovsko mrežo več živahnosti in zanimanja, ker bo prodaja osnovana predvsem na sposobnostih prodajalca, ne pa na podlagi podeljenih kontingentov. Prodajalec, ki ne bo mogel nuditi potrošnikom mleviskih izdelkov po izbiri, nikakor ne sme potrošnikom vsiljevati drugih artiklov, ki si jih potrošniki ne žele. S takim načinom prodaje bo prodajalec prisiljen poskrbeti blago v sortimentu, ki ga potrošniki kupujejo.

Ena najosnovnejših nalog socialistične trgovine je kulturna in edobna postrežba. Če bi se vse trgovsko osebje zavedalo velike važnosti razdeljevanja za preskrbo delovnega človeka, gotovo ne bi bilo primerov slabe in malomarne postrežbe potrošnikov. Po nekaterih trgovinah je še vse premalo prijaznosti, vljudnosti, kar napravi na potrošnika slab vtis. Iz trgovske mreže je treba absolutno

iztebiti protekcionizmo. Zaradi težav, ki jih imamo trenutno pri distribuciji (razdeljevanju) predmetov zagotovljene preskrbe, je dolžnost vsakega prodajalca, da potrošnikom objasnijo težkoče, ne pa da se potrošnike samo suhoparno, ponekod celo osorno odpravljajo.

Industrijskih proizvodov, predvsem tekstilnega blaga ni v dovoljnem asortimentu na razpolago, pač pa je zaloga tekstilnega blaga v točkovnem fondu. V nekaterih podjetjih še vkljub temu visoka. Iz tega sledi, da je blago še na zalogi. V zadnjem času se je to nekoliko popravilo, ker je podjetje Tekstil-obutev prevzelo neprodano blago. Zato je potrebno, da naj podjetja prevzemajo le tisto blago, ki ga bodo lahko prodali.

Velika pomanjkljivost naše trgovine je nedovoljno zanimanje in premala borba za kvalitete ter pravočasno dobavo blaga. V smislu obstoječih predpisov, so vsa trg. podjetja dolžna voditi stalno kontrolo o kvaliteti blaga ter javiti nadzorniku, prodajalcu kakor tudi dobavitelju. Nedopustno je, da posamezna podjetja prevzemajo blago takozvane grupe B za garantirano preskrbo ter naknadno prosijo za znižanje točkovne vrednosti, ker takšno blago ni enakovredno v pogledu točk s kvalitativnim blagom. Tako podjetja bodo morala sama nositi posledice primanjkljaja v točkovnem fondu.

V trg. poslovalnice je treba na vsak način vnesti več živahnosti in samoiniciative ter doseči, da bo trgovska mreža dajala konkretne predloge industriji za izdelavo artiklov široke potrošnje. Nastavljati bo treba dober nakupni kader, ki bo poznal želje in potrebe potrošnikov ter tako zagotovil trgovski mreži večji blagovni promet in izboljšal asortiment blaga.

Ponovno moramo poudariti važnost pošiljanja točnih in pravočasnih poročil in obračunov. Mnogokrat je od obračunov odvisna delitev prehranbenih artiklov, in je zaradi tega treba v obračunu navesti res stvarne zaloge ter jih pravočasno dostavljati.

Naloga vseh delavcev in nameščenec trgovskih podjetij je, da pomagajo odstraniti vse nepravilnosti, ki se dogajajo v trgovskem aparatu ter s tem omogočiti pravočasno preskrbo delovnega ljudstva, ki polaga svoje sile v izvrševanje planskih nalog.